

PROGRAM

hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obce Havranec

Apríl 2025

Obsah

1. Cieľ a princípy programu

- 1.1. Cieľ programu
- 1.2. Princípy programu
- 1.3. Základné dokumenty rozvoja
- 1.4. Finančné zabezpečenie rozvoja

2. Obsah a základné pojmy

- 2.1 Požiadavky na obsah programu
- 2.2 Štruktúra dokumentu
- 2.3 Obsah dokumentu
- 2.4 Základné pojmy

3. Popis potenciálu (obce)

- 3.1 Základné údaje územia
- 3.2 Ľudské zdroje
- 3.3 Sociálna infraštruktúra
- 3.4 Ekonomika
- 3.5 Technická infraštruktúra
- 3.6 Životné prostredie

4. Analýza problémov (SWOT a závery)

- 4.1 Silné stránky (rezervy)
- 4.2 Slabé stránky (bariéry)
- 4.3 Príležitosti (možnosti zlepšenia)
- 4.4 Riziká (ohrozenia)
- 4.5 Súhrnná analýza

5. Stratégia a ciele programu

- 5.1 Vymedzenie smeru stratégie obce
- 5.2 Strategické ciele
- 5.3 Súlad strategických cieľov voči vyšším programovým dokumentom
- 5.4 Štruktúra cieľov

6. Špecifické ciele programu

- 6.1 Strategický cieľ č.1 – Základná infraštruktúra
 - 6.1.1 Popis špecifických cieľov
- 6.2 Strategický cieľ č.2 – Cestovný ruch a podnikanie
 - 6.2.1 Popis špecifických cieľov

7. Plán programu (finančný, organizačný, riadiaci)

7.1. Finančné zabezpečenie

7.2. Postup a plnenie realizácie

8. Organizácia a manažment

8.1. Organizácia programu

8.2. Manažment programu

Úvod

Dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja" Obce Havranec je spracovaný v zmysle zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskoršej novely 351/2004 Z.z. vychádza z nových pohľadov na vzťah územného plánovania a regionálnej politiky, ktoré sa v súčasnosti na konceptuálnej úrovni stále viac zblížujú a v jednotlivých častiach aj prelínajú. Ich spoločný kontext je obsiahnutý v pojme "Politika priestorového plánovania", ktorá predstavuje zasahovanie zmien v územnej štruktúre podľa stanovených cieľov.

Proces, ktorý zastrešuje všetky činnosti týkajúce sa priestoru, územia a rozvoja činnosti obce je zložený z územného plánovania (územie), regionálnej politiky (hospodárska politika) a sektorovej (funkčná) politiky. Súčasný stav tohto procesu na úrovni Obce Havranec je dokumentovaný v tomto materiály vo forme formulovania stratégie jej rozvoja na stanovené obdobie.

1. Cieľ a princípy programu

1.1. Cieľ programu

Predložený dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Havranec " formuluje a dokumentuje jej stratégiu rozvoja na obdobie 5 rokov.

- Hlavnou úlohou programu je vytvorenie takej rozvojovej stratégie na lokálnej úrovni obce, ktorá na základe princípu partnerstva v rámci plánovacích a programovacích činností vedie k integrovaniu záujmov, zámerov a zdrojov, všetkých ktorí na danom území žijú alebo vyvíjajú akúkoľvek činnosť.
- Stratégia programu rozvoja je vyjadrená globálnymi (strategickými) cieľmi, ktoré sú rozpracované do špecifických cieľov tak, aby sa program stal hlavným nástrojom pre činnosti usmerňovania a koordinácie konkrétnych projektov rozvoja pre zabezpečenie týchto cieľov.
- Je spracovaný na základe legislatívneho rámca stanoveného zákonom č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a v znení neskoršej novely č. 351/2004 Z.z., ktorý stanovuje "vypracovávať, schvaľovať, riadiť a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu rozvoja obce".
- Po verejnom odsúhlasení tohto dokumentu je program hlavným strategickým plánovacím dokumentom Obce Havranec a tiež slúži, ako podklad pre žiadosti o podporu na jej rozvoj z fondov EÚ a iných zdrojov.

1.2 Princípy programu

Program hospodársko-sociálneho rozvoja obce má byť základným dokumentom rozvoja obce založenom na prístupe "zdola-hore", princípe partnerstva a v súlade s citovaným zákonom podľa ktorého obec:

- spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce,
- poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu,
- poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov,
- spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí,
- zriaďuje s inými obcami združenia obcí k ekonomicko-sociálnemu rozvoju obcí a VÚC a nakoniec
- spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja.

Jednou z hlavných požiadaviek na program obce je, aby bol relevantný voči stratégii rozvoja celého regiónu formulovanej vo vyšších programových dokumentoch. V tomto prípade predložený dokument je spracovaný predovšetkým v súlade so zameraním na:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK (Prešovského samosprávneho kraja), úroveň NUTS III.

1.3 Základné dokumenty rozvoja

1.) Programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

- Výskum a vývoj (Val)
- Integrovaná infraštruktúra (II)
- Ľudské zdroje (ĽZ)
- Kvalita životného prostredia (KŽP)
- Integrovaný ROP (IROP)
- Efektívna verejná správa (EVS)
- Technická pomoc (TP)
- Rybné hospodárstvo
- Program rozvoja vidieka

2.) Programy cieľa Európska územná spolupráca

- Programy cezhraničnej spolupráce
- Programy nadnárodnej spolupráce
- Programy medzinárodnej spolupráce

Zdroje financovania pre nové programové obdobie:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- Európsky sociálny fond (ESF)
- Kohézny fond (KF)
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a rybného hospodárstva (EPFaRV)
- Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH)

Tento program je spracovaný na úrovni NUTS V na základe zadania predstaviteľov Obce Havranec. Program môže byť podkladom pre spracovanie na úrovni okresu NUTS III alebo pri združení viac obcí, ako program rozvoja mikroregiónu. V súčasnosti je Obec Havranec svojimi aktivitami napojená na mikroregióny: „**Mikroregión Údolie Smrti**“ a zároveň je obec členom MAS DUKLA.

1.4 Finančné zabezpečenie rozvoja

Na podporu regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

verejných zdrojov: z rozpočtu štátu, VÚC, obcí a štátnych fondov, súkromných zdrojov fyzických a právnických osôb, úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Doplňkovým zdrojom sú:
prostriedky z fondov EÚ.

Príjemcovia môžu byť:

podnikateľské subjekty, obce a nimi založené právnické osoby, združenia obcí, neziskové, právnické osoby, ktoré predložia projekt v súlade s programami rozvoja a financovanie z verejných zdrojov a fondov EÚ je stanovené predpismi.

2. Obsah a základné pojmy

2.1 Požiadavky na obsah programu

Obsah programu vychádza zo zákonom stanovených požiadaviek na tento typ dokumentu. Jeho základným požadovaným obsahom sú tieto časti:

- analýza ekonomického a sociálneho rozvoja mestskej časti,
 - stratégia, hlavné smery vývoja a stanovenie cieľov,
 - priority a úlohy v rozvoji technickej a sociálnej infraštruktúry, životného prostredia, vzdelávania, kultúre a ďalších oblastiach a
 - návrh finančného a administratívneho zabezpečenia programu.
- Pre prvú časť dokument zahŕňa popis situácie potenciálu rozvoja v relevantných oblastiach, ktoré sú špecifické pre Obec Havranec. Na základe popisu potenciálu je vykonaná podrobná analýza a jej zhrnutie.
- Z pohľadu špecifik a ich analýzy je formulovaná stratégia rozvoja mestskej časti formou strategických cieľov a výberu priorít, ktoré sú porovnávané s politikou rozvoja vo vyšších plánovacích dokumentoch (NDP, SOP, OP a VÚC PSK).
- Jednu z nosných častí dokumentu tvorí podrobný popis jednotlivých špecifických cieľov do úrovne opatrení a úloh na ich zabezpečenie.

Finančný plán a organizačné zabezpečenie rešpektuje podmienky obce pre realizáciu a hodnotenie úspešnosti stratégie formou jednotlivých projektov rozvoja. Rieši tiež postup pre verejné prejednanie a odsúhlasenie programu.

2.2 Štruktúra dokumentu

Dokument je zložený v podstate z troch hlavných blokov:

- analytická časť
- strategická časť
- manažment

Z hľadiska postupu spracovania dokumentácie programu je prvým analytický blok, ktorý zahŕňa popis potenciálu mestskej časti, jeho analýzu a záverečné zhrnutie metódou SWOT. Je základom pre formulovanie reálnych cieľov.

Z hľadiska štruktúry je najdôležitejší druhý blok zostavený s prihliadnutím na dôležitosť a cieľ programového dokumentu, ktorým je stratégia. Tá určuje smerovanie a konkrétne zámery pre riešenie problémov rozvoja Obce Havranec na stanovené obdobie.

Posledný blok obsahuje plán programu, jeho zabezpečenie a riadenie realizácie jednotlivých cieľov.

2.3 Obsah dokumentu

Programový dokument v štruktúre kapitol má tento podrobnejší obsah:

a) analytická časť

Potenciál rozvoja (popis stavu)

- Zahŕňa popis všeobecných charakteristík Obce Havranec z hľadiska jej postavenia v území regiónu, jej prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva a osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov, s dôrazom na jej špecifiká. Základnými podkladmi bola katastrálna mapa, existujúce plánovacie podklady a hlavne konzultácie s predstaviteľmi samosprávy obce.

Analýza a jej závery (SWOT)

- Cieľom predchádzajúcej časti programu je zhromaždiť a skompletizovať rôzne štatistické údaje, analyzovať plány a dokumenty územnej politiky obce tak, aby bolo možné získať prehľad o možnostiach smerov rozvoja. Vlastná analýza umožnila po ich zhodnotení vymedziť rámec možností a obmedzení pre ciele programu.

b) strategická časť :

Stratégia (smerovanie a ciele)

Základom dokumentu sú kapitoly, v ktorých je formulovaná stratégia rozvoja obce vyjadrená strategickými (globálnymi) cieľmi, ktoré sú podrobnejšie definované ich špecifickými cieľmi. Stratégia je podporená porovnávaním so súladom k vyšším programovým dokumentom, výberom priorít rozvoja a špecifikáciou opatrení alebo až úloh na ich zabezpečenie. Je spracovaná na základe analytickej časti a jej záverov vo forme SWOT, ktoré boli odsúhlasené predstaviteľmi obce.

Zabezpečenie (finančné, organizačné)

- Druhá časť strategickej časti je plán ďalšieho postupu, ktorý obsahuje finančný plán a organizačné zabezpečenie stratégie. Okrem rámcových časovo rozlíšených finančných nákladov, predpokladaných možnostiach zdrojov, spôsob ich zabezpečenia a postupu realizácie je ďalšou požiadavkou na program stanovenie pravidiel a zásad pre sledovanie, kontrolu a hodnotenie priebehu a výsledkov realizácie programu. Konečným aktom programu je jeho verejné prejednanie a odsúhlasenie samosprávnym orgánom.

2.4 Základné pojmy

Trvalo udržateľný rozvoj

Je podmienkou rozvoja, ktorý obmedzuje výnosy požiadavkou trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pre neobnoviteľné zdroje berie v úvahu neustálu potrebu nahradzovania zdrojov. Pre obnoviteľné zdroje je to miera využívania do limitu regeneračných schopností.

Strategický cieľ

Predstavuje víziu, pohľad do budúcnosti, ktorý chceme dosiahnuť v danom území v najbližších 5 až 7 rokoch. Predstava života obyvateľov obce/mikroregiónu a životných podmienok v časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Vízia je ekvivalentom pojmu strategický, globálny cieľ, hlavný strategický cieľ.

Priorita

Všeobecne predstavuje prednosť pred niečím, prednostný význam alebo právo, dôležitosť a prvenstvo v poradí. Pre tvorbu programov je pojem možné využiť pre stanovenie poradia (ohodnotenie) dôležitosti riešenia jednotlivých problémov zo zoznamu problémov. Poradie potom určuje, ktoré preferované problémy máme riešiť v projektoch.

Špecifický cieľ

Odvođený zo strategického cieľa s nadväznosťou na prioritu. Špecifický cieľ má byť merateľný. Má mieru, ktorej hodnoty vyjadrujeme pomocou merateľných jednotiek (počet osôb, bytov, obyvateľov, pracovné miesta, km, m², Sk a pod). Ciele, ktoré chceme dosiahnuť v danom čase a danom priestore obce alebo regiónu sú stanovené hodnotami týchto mier.

Opatrenie

Prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. Ako súbor podmienok pre riešenie projektov a finančných podpôr k jednému cieľu. V programoch predstavuje konkretizáciu cieľov priority (napr. definíciu činností, ktoré program podporuje, kritéria pre výber projektov a ich sledovanie, kritéria pre žiadateľov podpory, pravidlá financovania).

Činnosť (aktivita)

V rámci programov a projektov je chápaný ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený samostatný prvok, zahrňujúci skupinu krokov, alebo podrobnejších úloh vykonávaných v procese programu/projektu so svojimi hmotnými alebo nehmotnými vstupmi a výstupmi (výsledkami).

3. Popis potenciálu obce

Popis potenciálu obce je vykonaný v prehľadnej štruktúre, ktorá sleduje rámec obsahu problémových oblastí spracovaných v jednotlivých oblastiach rozvoja obce.

Popis obsahu jednotlivých charakteristík (z hľadiska väzieb a postavenia územia v regióne, jej prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva, osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov) bol napĺňaný na základe štatistických údajov, existujúcich plánovacích podkladov, ako aj ďalších materiálov a predovšetkým konzultáciami s jednotlivými predstaviteľmi samosprávy obce.

Kapitola okrem vlastného popisu stavu jednotlivých charakteristík obce s dôrazom na jej špecifiká stručne zhŕňa informácie, ktoré sú významné pri hľadaní využitia existujúceho potenciálu. Je to jednak pre potreby spracovania analýzy problémov, následne je ich možno využiť pri spracovaní a riešení konkrétnych projektov z hľadiska ich prípravy, posudzovania a hodnotenia v širších problémových súvislostiach ďalšieho rozvoja obce.

Popis potenciálu je zameraný na tieto hlavné oblasti:

- a) Základné údaje územia
- b) Ľudské zdroje
- c) Sociálna infraštruktúra
- d) Ekonomika
- e) Technická infraštruktúra
- f) Životné prostredie

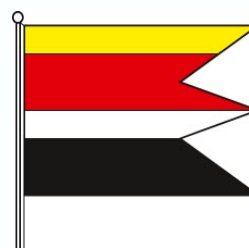
Každá časť je doplnená tabuľkou, ktorá zahŕňa základné charakteristiky pre príslušnú problémovú oblasť.

Základné symboly

Obec Havranec

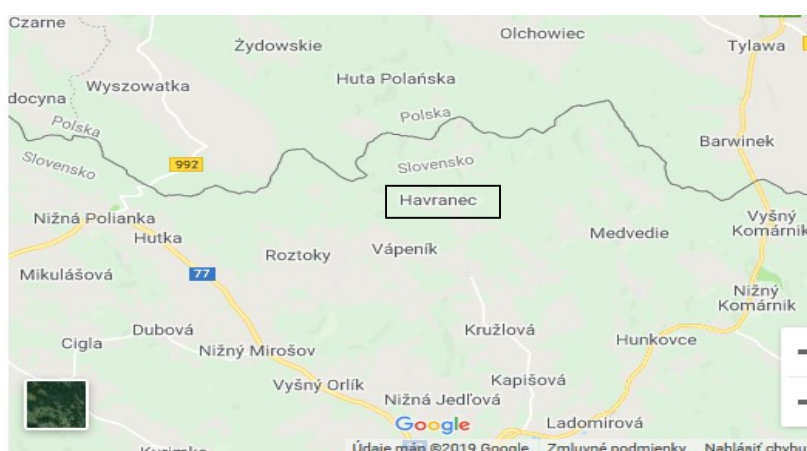
Erb

Vlajka

3.1 Základné údaje územia

Havranec je najmenšia obec v okrese Svidník v Prešovskom kraji. Nachádza sa na rozhraní Ondavskej a Laboreckej vrchoviny v severnej časti Nízkych Beskýd v pramennej oblasti potoka Svidničanka. Kataster obce o rozlohe 764 ha je vo výške 385 m nad morom v strede obce, až 705 m n. m. pri štátnej hranici s Poľskom. Do katastra obce zasahuje chránená krajinná oblasť Východné Karpaty a tiež tam vyvierajú minerálne pramene. Členený povrch chotára s hlbokými dolinami tvoria flyšové súvrstvia. Prevláda súvislý les s porastom buka, menej brezy.

Väzby

Hlavné väzby určuje mesto Svidník, na ktoré je obec Havranec dopravne prepojená cestou III. tr. č. 3541. V obci prevláda vidiecky spôsob života.

Oblasti

Kataster zahŕňa väčšiu poľnohospodársku pôdu a lesné porasty. Charakteristiku územia a jej sídelnú časť vytvára cestná komunikácia členitého charakteru. Rozvojové zámery vychádzajú z pomerne dostatočného stavu voľných plôch hlavne pre využitie letného cestovného ruchu ako jednu z možných oblastí rekreácie pre obec Havranec.

Infraštruktúra

Obec Havranec je napojená na základné siete - elektrina. Autobusovú dopravu zabezpečuje SAD Humenné a Prešov pravidelne denne.

Dokumentácia

Z plánovacích dokumentov možno spomenúť pripravené projekty:

- Opatrenia mimo vodného toku v obci Havranec,
- Vodozádržné opatrenia mimo vodného toku v obci Havranec,
- Revitalizácia verejného priestranstva,
- Zavedenie vody a odkanalizovanie OcÚ Havranec,
- Opatrenia mimo vodného toku v obci Havranec II. etapa,
- Úprava verejných priestranstiev na cintoríne.

Väčšina obyvateľov je grécko - katolíckeho vyznania a je tu zastúpené aj pravoslávne vyznanie. Bez vierovyznania nie je evidovaný žiadny obyvateľ.

Bývanie

Charakteristika územia			
Pôdný fond	Rozloha katastra 764 ha		
	Poľnohospod. pôda :	86,56 ha	
	Orná pôda: 50,5 ha	TTP: 33,98 ha	Záhrady a ovocné sady: 2,08 ha
	Lesy: 666,3 ha	Zastavaná plocha: 5,14 ha	Vodná plocha: 0,1 ha
Ostatná plocha : 6,21 ha			

3.2 Ľudské zdroje

Obyvateľstvo

V obci žije 15 občanov z ktorých 80 % sa hlási k slovenskej, 13,33 % k rusínskej a 6,67 % k ukrajinskej národnosti.

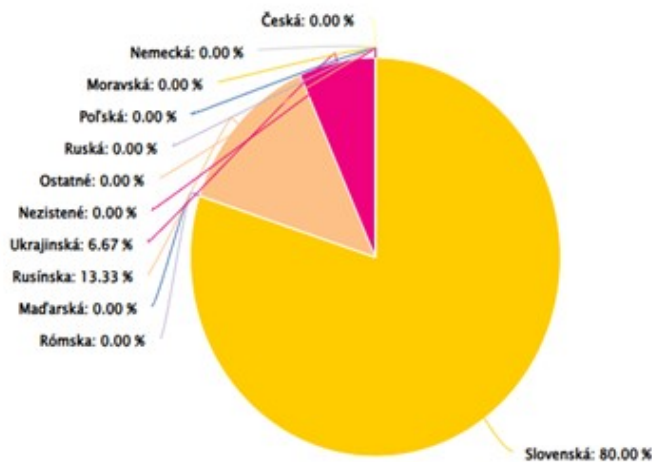
Počet obyvateľov: 15

z toho muži: 7

z toho ženy: 8

Obyvateľstvo podľa národnosti

	národnosť	počet	podiel (%)
1.)	Slovenská	12	80
2.)	Maďarská	0	0
3.)	Rómská	0	0
4.)	Rusínská	2	13.33
5.)	Ukrajinská	1	6.67
6.)	Česká	0	0
7.)	Nemecká	0	0
8.)	Moravská	0	0
9.)	Poľská	0	0
10.)	Ruská	0	0
11.)	Ostatné	0	0
12.)	Nezistené	0	0
	Spolu	15	

Všetci obyvatelia bývajú v rodinných domoch. Celkový počet domov je 11, z toho je 7 trvalo obývaných.

Za posledných 10 rokov nebol postavený ani jeden rodinný dom, na dvoch prebieha rekonštrukcia. Stav domov je dobrý. Snaha je zvyšovať kvalitu bývania v rodinných domoch.

Zamestnanie

Nezamestnanosť v obci dosahuje hodnotu 0 % . Napriek poľnohospodárskej tradícii v obci väčšina ľudí pracuje v priemysle a v službách. V obci sa nachádza veľa dôchodcov.

Vzdelanie

Kvalifikačná štruktúra obyvateľov 4 - vysoká škola, 3 - základná škola, 4 – stredná škola, čo vyhovuje súčasným potrebám. V súčasnosti sa do aktivít rozvoja obce zapájajú a aktivizujú hlavne Obecný úrad.

3.3 Sociálna infraštruktúra

Služby

Obec nemá obchodnú a obslužnú vybavenosť. Chýbajúce služby obyvateľstvo využíva v meste Svidník. Pri rozvoji cestovného ruchu je potrebné uvažovať o modernizácii súčasnej štruktúry zariadení cestovného ruchu ako aj s rozšírením poskytovania služieb.

Zdravotníctvo

Základnú zdravotnú starostlivosť poskytuje mesto Svidník. Zdravotný stav obyvateľstva nevybočuje z rámca priemeru. V obci Havranec neexistujú žiadne účelové zariadenia sociálnej starostlivosti.

Školstvo

Predškolská starostlivosť, základné a stredoškolské školstvo je zabezpečené v obci Kružlová a v meste Svidník. V meste Svidník sa nachádza široká paleta stredných škôl. Vyššie vzdelávanie zabezpečuje mesto Prešov, Košice, Bardejov a ďalšie mestá SR podľa výberu študenta. Prihliadnuc k veľkosti, prístupu do obce sa väčší rozvoj v tejto oblasti nepredpokladá.

Kultúra

Kultúrne zariadenie je vo vlastníctve obce Havranec, ktoré bolo vybudované ako kultúrny dom. V súčasnej dobe slúži aj ako sídlo miestneho úradu. Stav kultúrneho domu vyhovuje súčasnému zámerom obce, avšak je potrebné ho rekonštruovať (zateplenie, rozšírenie kuchyne, rekonštrukcia WC a úprava vonkajšej fasády), taktiež je potrebné zaviesť vodu. V obci sa nachádza gréckokatolícky chrám vybudovaný po 2. svetovej vojne. Miestny cintorín je hneď pri chráme, kde je potrebné vybudovanie chodníkov medzi hrobmi, oplotenie cintorína, priestorov pre odpad.

Ostatné

Voľnočasové aktivity vzhľadom na nedostatok voľných priestorov a pozemkov vo vlastníctve obce neumožňujú výstavbu nových športovísk. V súčasnej dobe obec nevlastní futbalové ihrisko a multifunkčné ihrisko na loptové hry.

Charakteristika sociálnej infraštruktúry

Obchod, služby	Predajne (počet): 0	Sortiment: -
Zdravotníctvo	Zdravotné stredisko/lekár: nie Iné zdravotné a sociálne služby: nie	

Kultúra, školy, šport	Materská škola: 0	Základná škola: 0	Stredná škola: -
	Kostol 1	Kultúrny dom 0	
	Cintorín 1		
	Športové kluby: žiadne Rybárstvo, vodný šport: žiadne		

3.4 Ekonomika

Podnikanie

Podnikateľskú činnosť charakterizujú živnostníci.

Prevládajú subjekty s nízkym počtom zamestnancov (do 10), medzi ktorých zaraďujeme i živnostníkov. Celková ekonomická situácia na území obce je nepriaznivá a spolupráca s podnikateľmi je na primeranej úrovni.

Priemysel

V oblasti priemyslu nepodniká ani jeden subjekt. Na území obce sa nenachádzajú nerastné suroviny, ktoré by mohli podporiť rozvoj z miestnych zdrojov. Priemysel tu v podstate nemá potrebné zázemie ani do budúcnosti.

Ostatná činnosť

Poľnohospodárskou činnosťou sa nezaobera žiadny súkromný roľník. Poľnohospodárske družstvo Dlhoňa, Pozemkové spoločenstvo urbárikov Havranec a štátne lesy SR, ktoré sú najväčší zamestnávateľ v obci Havranec. Poľnohospodárske družstvo Dlhoňa obhospodarúva pôdu vo výmere 44,63 ha a štátne lesy SR obhospodarujú 13,0158 ha lesa. Dnes pôda je nevyužitá, alebo málo využívaná pre poľnohospodárske účely.

Ekonomická charakteristika

Podnikateľské subjekty	Celkový počet: 0		
	živnostníci: 0	s.r.o./v.o.s.: 0/0	súkromní roľníci.: 0
Priemysel	Výroba (druh): -		
	Remeselná výroba (druh): -		
Hospodárska činnosť	Poľnohospodárstvo, (druh): živočíšna a rastlinná výroba		
	Iné využitie pozemkov: lesníctvo		
	Poľovníctvo: PZ Jaličňak		

3.5 Technická infraštruktúra

Doprava

Obec Havranec je dopravne prepojená cestnou komunikáciou III. tr. č. 3541 s mestom Svidník. Na vylepšenie miestnych komunikácií je potrebné vykonať rekonštrukciu s možnosťou vybudovania nových úsekov ciest .

Voda

Obcou preteká potok Svidničanka. Obyvatelia obce nie sú napojení na žiadny obecný vodovod. Časť obyvateľov má vlastné vodovody, ktoré nepostačujú v suchom letnom období zásobovať obyvateľstvo dostatočným množstvom vody. Každý obývaný dom má vybudovanú vlastnú studňu.

Siete

Elektrické rozvody s jednou trafostanicou sú vedené vzdušne. Kanalizačná sieť a čistička odpadových vôd sa v obci nenachádza. Rozvod plynu nie je zrealizovaný.

Ostatné

Komunikačná telefónna sieť je vedená čiastočne vzduchom a čiastočne káblom uloženým v zemi a telefónny rozvod je v dobrom stave. K udržiavaným miestnym sieťam patrí aj obecný rozhlas a verejné osvetlenie, ktoré je vhodné modernizovať a to zavedením úspornejších a efektívnejších svietidiel. Možnosťou na rozšírenie komunikačnej siete je zavedenie internetu.

Charakteristika technickej infraštruktúry

Doprava	Cesty: miestne	Spoje: autobus	Železnica: nie
Voda	Potok: Svidničanka	Vodovod: nie	Iné: žumpy, domové čističky
	Kanalizácia: neexistuje	Čistička: neexistuje	
Teplo, Plyn, Elektrina	Vykurovanie: 20% elektrina, 80%drevo	Rozvod plynu: nie	Teplá voda: lokálne
	Rozvod tepla: nie	El. vedenie: vzdušné	Vonkajšie osvetlenie: áno, udržiavané
Telekomunikácie, Iné	Telefónny rozvod: áno, priaznivý	Miestny rozhlas: áno, udržiavaný	Káblová televízia: nie

3.6 Životné prostredie

Prostredie

Lokálne zdroje znečistenia tvoria v súčasnosti predovšetkým domácnosti (vypúšťanie fekálií). Situácia by sa preto podstatne zlepšila vybudovaním kanalizácie s napojením na čističku odpadových vôd. Vonkajšie zdroje znečistenia sú vzdialené. Priaznivé podmienky sú v oblasti hluku, ovzdušia, ktoré sú znečisťované len sezónne.

Odpad

Na území obce Havranec sa nenachádza žiadna riadená skládka odpadu. Funkčný je aj separovaný zber odpadu.

Ochrana

Medzi chránené objekty patri minerálny prameň, ktorého minerálne zloženie vody vykazuje stopy slabej mineralizácie, zastúpený je v nej prevažne vápnik a jeho zlúčeniny.

Hodnoty

Historicky najstaršia architektonická pamiatka obce je drevený kostolík, Grécko - katolícky chrám premenenia Pána z roku 1946. Na havraneckom cintoríne je vojenské pohrebisko z prvej svetovej vojny (1914 - 1915) s 12 pochovanými rakúsko-uhorských vojakmi v 5 hroboch. Starostlivosťou o vojnový cintorín bola v medzivojnovom období poverená Žandárska stanica v obci Kapišová. Vojnový cintorín Havranec je súčasťou miestneho obecného cintorína. Vojnové hroby sa nachádzajú v západnej časti cintorína. Vojnový cintorín je ľahko identifikovateľný vďaka kovovému krížu s tabuľkou, ktorý sa viditeľne odlišuje od krížov, ktoré označujú civilné hroby. Momentálna lokalita miesta posledného odpočinku vznikla exhumáciou zakopaných vojakov v chotári obce, policajtni Československej republiky zo žandárskej stanice v Kapišovej. Posledná pietna rozlúčka bola vykonaná v dňoch 26. – 27. apríla 1922. V rove č. 2 sú pozostatky neznámeho rakúsko-uhorského cisársko-kráľovského majora.

Charakteristika životného prostredia

Odpad	Odvoz: 30 km Divoké skládky, (počet): 0	likvidácia: spaľovňa	Separovaný zber: áno
Znečistenie	Zdroje: vzdialené Ovzdušie: priemer	Pôda: nie	Voda: čiastočne lokálne Hlučnosť: priemer
Chránené územia, pásma	Biocentrá: CHKO Východné Karpaty Siete: voda, elektrina	Rieka: Svidníčanka	
Kultúrne hodnoty	Kultúrne pamiatky: gréckokatolícky chrám, drevený kostolík		

4. Analýza problémov

Vychádza zo stavu a potenciálu obce popísanom v predchádzajúcej kapitole. V úvodnej časti je spracovaná stručná analýza jednotlivých oblastí na základe popisu charakteristík súčasného stavu s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin s prípadným zdôvodnením. Analýza a jej zhrnutie je spracovaná v štandardnej štruktúre metódy SWOT.

Univerzálna analytická metóda SWOT slúži pre jednotnú identifikáciu a formalizáciu výsledkov analýzy so zameraním na rýchly prehľad o dobrých a zlých stránkach obce, možnosti zlepšenia, predpokladov a rizík rozvoja. V ďalšom kroku umožňuje formalizovať "vízie" (strategické ciele), vybrať a určiť priority. Tento krok je spracovaný v kapitolách 5 a 6. Metóda je používaná v programoch a projektoch rozvoja s väzbou na fondy EÚ.

V prípade ďalšieho upravenia Programu rozvoja Obce Havranec, jeho štruktúry je možné využiť tiež pre podrobný rozbor vybranej oblasti, strategický cieľ, alebo na opatrenie z vyššieho programu alebo koncepcie vo všetkých hlavných súvislostiach, ktoré sú popísané v úvodnej analýze a ktoré sú predmetom posudzovania z hľadiska riešenia ďalšieho rozvoja obce.

Analytická časť je popísaná v tejto štruktúre a obsahu:

a) z hľadiska štruktúry sleduje rámec metódy SWOT podľa ktorej sú popísané:

- silné stránky (určujú potenciál obce)
- slabé stránky (určujú možnosti zlepšenia)
- príležitosti (určujú vhodnosť využitia potenciálu, ciele)
- riziká (určujú limity pre realizáciu)

b) z hľadiska obsahu sú na základe popisu jednotlivých charakteristík potenciálu sledované (tam, kde je to vhodné) tieto problémové oblasti:

- a) územie
- b) ľudské zdroje
- c) sociálna infraštruktúra
- d) ekonomika
- e) technická infraštruktúra
- f) životné prostredie

c) zhrnutie analýzy je spracované v štandardnej štruktúre SWOT.

4.1 Silné stránky (daný potenciál)

Územie

Územie poskytuje bývanie v lokalite vidieckeho charakteru blízko okresného mesta Svidník, čo dáva predpoklady k rozvoju cestovného ruchu obce.

Ludské zdroje

Vzhľadom na vybavenosť a danosti územia je trend osídľovania lokality novými obyvateľmi. Hoci počet domácich obyvateľov klesá, celkovo je evidovaný prirodzený prírastok, keďže pribúdajú noví obyvatelia. Lokalita obce poskytuje pomerne dobrý potenciál širokého spektra odborností, ktoré sa prelína s pôvodným obyvateľstvom. V produktívnom veku je viac než 50% obyvateľov. Zvýšením počtu obyvateľov stúpnu príjmy samosprávy, ktorá ich bude vo väčšej miere môcť investovať do jej podmienok rozvoja. Súčasne stúpne kúpna sila, čo sa môže odraziť na štruktúre obchodnej siete.

Sociálna infraštruktúra

Keďže väčšina obyvateľov je slovenskej národnosti vzťahy medzi národnostnými skupinami sú dobré.

Ekonomika

Dostatok podnikateľských subjektov na tak malú obec.

Technická infraštruktúra

Hlavným rozvojovým zámerom obce je dosiahnutie takého stavu, aby ponúkané služby v oblasti remeselníctva boli využívané v potrebnej kapacite. Preto je potrebné vyčleniť územie, na ktorom sa vytvoria oddychové aktivity, resp. rozšíria už existujúce oddychové zóny. zámeru.

Životné prostredie

V katastri obce sú prekrásne lesy, ktoré počas sezóny prinášajú rôzne lesné plody, vyhľadávané nielen obyvateľmi obce ale aj nahodnými návštevníkmi. Obcou prechádza mnoho turistov, ktorí využívajú existujúce turistické chodníky.

4.2 Slabé stránky (možnosti zlepšenia)

Územie

Územie má dostatok voľných plôch na rozvoj bývania a investičných aktivít. Neexistuje infraštruktúra preto sú tieto plochy z rozvojového hľadiska menej zaujímavé. Vybudovaním kanalizácie a napojením sa na ČOV sa doplní základná infraštruktúra obce.

Ludské zdroje

Medzi slabé stránky v tejto oblasti patrí nedostatočná fyzická aktivita a pasívny nezaujem obyvateľov obce pri vytváraní podmienok pre zlepšenie života v obci.

Sociálna infraštruktúra

Obec má v užívaní kultúrny dom, ktorý v súčasnej dobe neplní v celom rozsahu všetky funkcie, ktoré by mohol poskytovať svojmu okoliu. Zaošáva aktivita obyvateľov a podnikateľov na rozvoji obce, rezervy sú v oblasti kultúry a využívaní budovy ako celku.

Ekonomika

Aj keď obec eviduje nedostatok podnikateľských subjektov, na jej rozvoji a aktivitách sa však podieľajú minimálnou mierou. Väčšina podnikateľov sú živnostníci a nevytvárajú ďalšie pracovné príležitosti pre obyvateľov obce.

Technická infraštruktúra

V oblasti technickej infraštruktúry je jedným z cieľov zvyšovanie dopravnej bezpečnosti a bezpečnosť chodcov a cyklistov. Za týmto účelom je potrebné zabezpečiť rekonštrukciu miestnych komunikácií. Potrebné je tiež rekonštruovať rozvody verejného osvetlenia a zmodernizovať ho, aby sa tým znížila energetická náročnosť súčasných žiaroviek a to výmenou za úspornejšie typy.

Životné prostredie

Pre napĺňanie funkcie prirodzeného centra je potrebné rekonštruovať miestny park a okolie kultúrneho domu, ktorý je súčasne sídlom obecného úradu. Dôležitým je aj ochrana a udržiavanie kultúrnych a historických pamiatok.

4.3 Príležitosti (šance využitia potenciálu)

Územie

Vypracovaná projektová dokumentácia na realizáciu rigolov.

Ľudské zdroje

V prípade dostatku zdrojov môže čiastočne riešiť situáciu samospráva zamestnávaním na primerané práce vo verejnom záujme.

Sociálna infraštruktúra

Pre účely sociálneho komunitného charakteru a kultúry je kultúrny dom (po rekonštrukcii) vhodným miestom na zabezpečovanie kultúrnych aktivít a tiež klubových aktivít. V rámci využívania fondov pomoci EÚ je možnosť použiť tieto zdroje na spolufinancovanie rekonštrukcie budovy kultúrneho domu na objekt, ktorý bude naplňať potreby obyvateľstva v oblasti kultúry a sociálnej starostlivosti.

Ekonomika

Súčasný ekonomický rozvoj obce je na nízkej úrovni. V obci nie sú žiadne podnikateľské subjekty pôsobiace v oblasti cestovného ruchu aj napriek tomu, že v obci sú podmienky na vybudovanie rôznych aktivít.

Technická infraštruktúra

V oblasti technickej infraštruktúry je zámerom hľadať finančné zdroje na zníženie energetickej náročnosti a nárokov na údržbu osvetlenia obce.

Životné prostredie

Na úseku životného prostredia sa ponúka možnosť dotačných zdrojov na účely úpravy a rekonštrukcie miestneho parku a okolia kultúrneho domu, ktorý je súčasne sídlom obecného úradu.

4.4 Riziká (hrozby a limity)

Územie

Riziká územia spočívajú hlavne v tom, že obec nie je štandardnou obcou a tak môže byť pri získavaní zdrojov EÚ znevýhodňovaná oproti štandardným obciam. Ďalším rizikom je, že nezíska ďalšie dotácie z cudzích zdrojov, čo znemožní rozvoj územia.

Ekonomika

Rizikom je aj to, že nezíska silných investorov, ktorí napomôžu rozvoju územia hlavne tým že zabezpečia prívod infraštruktúry do rozvojového územia, prípadne sa nedohodne s vlastníkmi pôdy na cene pri jej výkupe.

Ludské zdroje

Z predchádzajúceho obdobia môže byť prekážkou trvalý stav sociálnej klímy a tým pretrvávajúci nezáujem obyvateľstva a malá angažovanosť na riešení úloh rozvoja. Príčinou môže byť pokles životnej úrovne, nedostatočné výsledky projektov rozvoja, ktoré predkladá obec. Rizikom môže byť aj odliv kvalifikovaných pracovných síl do rozvinutejších regiónov.

Sociálna infraštruktúra

Hrozbou môžu byť aj zle pripravené projekty na riešenie nezamestnanosti podobne ako aj nedostatok financií. Obtiažnosť dosiahnuť úspech pri podávaní žiadostí o finančné prostriedky z EÚ môžu vytvoriť zlú mienku o vytváranie a prijímanie nových vecí zo strany obecného zastupiteľstva.

Technická infraštruktúra

Rizikom pre rozvojové zámery v oblasti technickej infraštruktúry je nevyriešenie rekonštrukcie miestneho úradu a vodovodnej siete. Nedostatok financií z rozpočtu obce na sieť technickej infraštruktúry na podporu cestovného ruchu.

Životné prostredie

Nové legislatívne úpravy Európskej únie a Slovenskej republiky môžu predstavovať riziko v rámci ochrany životného prostredia.

4.5 Zhrnutie SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Voľné plochy pre cestovný ruch• Existencia minerálneho prameňa• Blízkosť a previazanosť s mestom Svidník• Neznečistené životné prostredie• Nízka kriminalita• Dobré vzťahy• Dostatok možností na rozvoj voľnočasových aktivít• Existencia kultúrnych pamiatok	<ul style="list-style-type: none">• Neexistencia kanalizácie a ČOV• Zlý stav kultúrneho domu• Nadpriemerná nezamestnanosť• Nízka aktivita podnikateľov a obyvateľov na rozvoji obce• Zlý stav miestnych komunikácií• Nedostatok informácií a neexistencia internetu• Neexistencia silných podnikateľov• Zlý stav – havarijný vodovodnej siete• Nedostatok posedov a ohnisk (oddychových zón)
Priležitosti (sance)	Rizika (hrozby)
<ul style="list-style-type: none">• Projektové dokumentácie na viacero zaujímavých projektov• Rozšírenie služieb pre potreby cestovného ruchu,• Cykloturistika• Možnosť napojenia sa na internet	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatok financií (kanalizácia, regulácia)• Nevysporiadané vlastnícke vzťahy• Zmeny legislatívy v oblasti životného prostredia• Nedostatočne pripravené rozvojové projekty• Nedostatok finančných prostriedkov pre podporu aktivít obce

5. Stratégia a ciele programu

5.1 Vymedzenie smeru stratégie obce

Obec Havranec so svojim územím a obyvateľstvom vytvára priestor, ktorý má nezastupiteľný spoločenský, kultúrny, ekologický a hospodársky význam.

Stratégia je zameraná na zdravý a komplexný vývoj obce v rámci trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti v celkovom kontexte regionálnej politiky Slovenskej republiky a Európskej únie.

Hlavným zmyslom tvorby stratégie programu je vytvoriť organizačné a ekonomické podmienky k podnieteniu podpory obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

- Formulovanie stratégie Obce Havranec vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadani riešenia na základe analýzy potenciálnych možnosti pre rozvoj ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov pre riešenie problémov na dané obdobie.
- Stratégia je stanovená strategickými cieľmi na najvyššej úrovni programu (globálne, strategické ciele), ktorými sú formulované vízie. Predstavujú pohľad do budúcnosti na najbližších 5 rokov. V prípade programu Obce Havranec je možno predpokladať jeho aktuálnu platnosť na 5 rokov s tým, že potom bude priebežne upravovaný podľa platných predpisov.
- Rozvojová stratégia predstavuje nový integrovaný prístup, ktorý je v súčasnosti zameraný na problém ekonomického zaostávania území identifikovaných v Národnom rozvojovom pláne (NDP) a jeho operačných programoch. Medzi identifikované zaostávajúce regióny patrí aj územie PSK a okres Svidník a v ňom aj obec Havranec.
- Z predchádzajúceho vyplýva aj finančná podpora pre tento región. Pretože podmienkou je súlad cieľov obce s vyššími programami je v rámci definovania cieľov vykonaný ich výber a porovnávanie. Zostávajúce sú špecifickými cieľmi obce. Program rozvoja je predkladaný, ako súčasť žiadosti o podporu.
- Pri spracovaní cieľov bol daný dôraz na jednoduchosť a zrozumiteľnosť s ohľadom na participáciu zástupcov občanov. Definovanie cieľov je vykonané v jasnej štruktúre so strohým textovým popisom. Je výsledkom práce a súčinnosti pracovnej skupiny zloženej zo zástupcov samosprávy, rôznych pracovných skupín a obyvateľstva.

5.2 Strategické ciele

Sú formulované v súlade s analýzou problémov obce, možnosťami ich riešenia, ako aj s ohľadom na využitie ďalších potenciálnych možností pre rozvoj. Na základe zhodnotenia zhromaždených informácií, ich analýzy a stanovených predpokladov, navrhuje Obec Havranec na obdobie 2025 - 2030 nasledujúce strategické ciele:

Strategické ciele

1. Základná infraštruktúra

2. Cestovný ruch a podnikanie

Tieto strategické ciele definujú stratégiu programu Obce Havranec. Ich podrobný popis je vykonaný v nasledujúcej štruktúre:

- a) porovnávanie strategických cieľov s cieľmi, opatreniami a prioritami vyšších programových dokumentov do roku 2025 (NDP, SOP, OP, PSK)
- b) definícia špecifických cieľov
- c) podrobný popis jednotlivých špecifických cieľov a ich zabezpečenie (formou opatrení, jednotlivých úloh)
- d) definovanie priorít jednotlivých cieľov (dotazník poslancov - odsúhlasenie cieľov a priorít)
- e) spôsob zabezpečenia stratégie (finančné, časové, organizačné) a jej riadenie je popísané v samostatnej kapitole (plán programu)

5.3 Súlad strategických cieľov voči vyšším programovým dokumentom schválených do roku 2025

Porovnanie súladu cieľov je vykonané z dôvodu možnosti čerpania podporných finančných prostriedkov z verejných fondov SR a EÚ ako aj pre koordináciu programu rozvoja celého regiónu PSK (NUTS III, Prešovský samosprávny kraj).

Nedostatkom pre koordináciu cieľov a partnerstva s ohľadom na špecifiká obce je, že neexistuje žiadny programový dokument na úrovni mikroregiónu

Porovnanie strategických cieľov je vykonané vo vzťahu k cieľom NDP (Národného rozvojového plánu), jeho operačným programom (SOP, OP) a k regionálnemu programu rozvoja PSK.

Strategickým cieľom SR v období 2021- 2027 je:

1.) Programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

- Výskum a vývoj (Val)
- Integrovaná infraštruktúra (II)
- Ľudské zdroje (EZ)
- Kvalita životného prostredia (KŽP)
- Integrovaný ROP (IROP)
- Efektívna verejná správa (EVS)
- Technická pomoc (TP)
- Rybné hospodárstvo
- Program rozvoja vidieka

2.) Programy cieľa Európska územná spolupráca

- Programy cezhraničnej spolupráce
- Programy nadnárodnej spolupráce
- Programy medzinárodnej spolupráce

Zdroje financovania pre nové programové obdobie:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- Európsky sociálny fond (ESF)
- Kohézny fond (KF)
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a rybného hospodárstva (EPFaRV)
- Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH)

Pre Prešovský kraj:

Hlavné faktory rozvoja PK:

v pôdohospodárstve

- vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci SR;

v priemysle

- rozvoj EKO priemyslu a čistých technológií najmä v MSP;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach;

- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce v priemyselnej výrobe;
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- budovanie regionálnych inovačných centier (RIC) so zameraním na transfer inovácií, zelenú ekonomiku a ekologické technológie;

v službách

- atraktívny potenciál a zvyšujúci sa záujem o turizmus;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach;
- zakladanie rodinných firiem v oblasti služieb a rozvoj telepráce na zvýšenie zamestnanosti;
- existujúca sieť poradenských a podporných inštitúcií pre malých a stredných podnikateľov;
- rozvíjajúci sa systém podpory MSP (inkubátory, informačné a poradenské služby);

v technickej infraštruktúre

- dostatočný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- vysoký dopravný potenciál, výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie na nové trhy;
- vysoký podiel chránených území k celkovej rozlohe
- atraktívne prírodné prostredie,

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoký podiel stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva/ možnosť profesijnej mobility;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- vytvorenie metropolitného centra Košice – Prešov;
- schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach, cezhraničná spolupráca

Za najväčší nevyužitý rozvojový potenciál PK považujeme:

- bohaté prírodné a kultúrnohistorické dedičstvo s vysokým podielom chránených území a kvalitným životným prostredím najmä pre rozvoj turizmu,
- strategická poloha (prihraničný región, vonkajšia hranica EÚ),
- mladá pracovná sila (rast vzdelanosti najmä na úrovni stredného odborného vzdelania),
- priaznivé klimatické podmienky a pôdne pomery (pestovanie pre využitie biomasy).

Strategické ciele:

1. posilnenie produktivity a konkurencieschopnosti v kľúčových a perspektívnych odvetviach priemyslu a služieb,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. komplexný rozvoj a posilnenie vidieka na hospodárstve regiónu,
4. zvýšenie kvality ľudského potenciálu – riešenie rómskej otázky a podpora mladých ľudí, rozvoj všetkých foriem celoživotného vzdelávania (CŽV) a celoživotného poradenstva (CŽP).

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich, regionálnych zdrojov,
- zvýšenie regionálnej zamestnanosti, exportnej výkonnosti na nových trhoch a konkurencieschopnosti,
- vytvorenie nových pracovných miest na vidieku a rozvoj vidieka, zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva,
- posilňovanie vnútroregionálnych kooperačných a obchodných väzieb,
- vznik nových väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami,
- zvýšenie kvality ľudských zdrojov a zlepšenie sociálnej súdržnosti.

a) Súlad strategických cieľov obce voči SOP,OP

Je možno vyjadriť týmto vzťahom:

Ciele obce	Ciele NRP
Strategický cieľ č. 1 – Základná infraštruktúra	OP Základná infraštruktúra SOPĽudské zdroje
Strategický cieľ č. 2 – Cestovný ruch apodnikanie	SOP Priemysel a služby SOPPôľnohospodárstvoarozvojvidieka

b) Súlad voči Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK

Globálne ciele programu PSK:

GC Č.1 – Znižovanie zaťaženia ŽP

GC Č.2 – Výrazné zvýšenie odvetvovej a priestorovej diverzifikácie priemyslu

GC Č.3 – Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na znižovanie nezamestnanosti

GC Č.4 – Dobudovanie infraštruktúry

GC Č.5 – Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce

GC Č.6 – Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka

Súlad cieľov obce ku prioritám programu PSK možno vyjadriť takto:

Ciele obce	Ciele PSK
Strategický cieľ č. 1 – Základná infraštruktúra	GC Č.1 – Znižovanie zaťaženia ŽP GC Č.4 – Dobudovanie infraštruktúry GC Č.5 – Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce
Strategický cieľ č. 2 – Cestovný ruch a podnikanie	GC Č.3 – Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na znižovanie nezamestnanosti

5.4 Štruktúra cieľov

(s rozdelením na špecifické ciele, opatrenia a úlohy)

1. Základná infraštruktúra

1.1. Enviromentálna infraštruktúra

- 1.1.1. Kanalizácia a napojenie sa na ČOV
 - 1.1.1.1. Vybudovanie kanalizácie
 - 1.1.1.2. Napojenie sa na ČOV
- 1.1.2. Vodovodná sieť
 - 1.1.2.1. Rekonštrukcia vodovodu
 - 1.1.2.2. Vybudovanie vlastného zdroja vody
 - 1.1.2.3. Ochrana vodných zdrojov
- 1.1.3. Odpadové hospodárstvo
 - 1.1.3.1. Likvidácia divokých skládok
 - 1.1.3.2. Zriadenie kompostoviska

1.2. Dopravná infraštruktúra

- 1.2.1. Výstavba s zlepšenie stavu miestnych komunikácií
 - 1.2.1.1. Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 1.2.2. Chodníky
 - 1.2.2.1. Výstavba miestnych chodníkov a dažďovej kanalizácie
 - 1.2.2.2. Rekonštrukcia turistických chodníkov

1.3. Lokálna infraštruktúra

- 1.3.1. Výstavba a obnova miestnych objektov
 - 1.3.1.1. Úprava cintorína
 - 1.3.1.2. Výstavba multifunkčného ihriska
 - 1.3.1.3. Výstavba detského ihriska
 - 1.3.1.4. Obnova historických a kultúrnych pamiatok
 - 1.3.1.5. Rekonštrukcia miestneho parku
- 1.3.2. Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom
- 1.3.3. Budovanie a úprava miestnych sietí
 - 1.3.3.1. Rekonštrukcia a modernizácia miestneho osvetlenia - zníženie spotreby energie
 - 1.3.3.2. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- 1.3.4. Občianska infraštruktúra
 - 1.3.4.1. Výsadba zelene a úpravy ulíc
 - 1.3.4.2. Podpora organizovania vzdelávacích školení

2. Cestovný ruch a podnikanie

2.1. Tvorba a zlepšenie podmienok cestovného ruchu

- 2.1.1. Podpora rozvoja služieb cestovného ruchu
- 2.1.2. Tvorba ponuky nových služieb pre potreby cestovného ruchu
- 2.1.3. Tvorba propagačných materiálov cestovného ruchu
- 2.1.4. Zviditeľňovať obec v rámci dostupných možností

2.2. Rozvoj podnikania a spolupráce s podnikateľmi

- 2.2.1. Organizovanie akcií pre komunikáciu s investormi
- 2.2.2. Získanie nových investorov
- 2.2.3. Tvorba ponuky voľných priestorov pre investičné akcie
- 2.2.4. Organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií
- 2.2.5. Budovanie zariadení pre cestovný ruch

6. Špecifické ciele programu

Formulované strategické ciele programu obce vyjadrujú súčasne stanovené priority riešenia problémov na základe ohodnotenia cieľov predstaviteľmi obce. Podrobnejšie stanovenie priorit na úrovni špecifických cieľov je vykonané v tabuľke (dotazník poslanca) ohodnotením týchto cieľov.

Popis na úrovni špecifických cieľov je vykonaný s ohľadom na zabezpečenie ich implementácie v tejto štruktúre:

- a) strategický cieľ a zoznam jeho špecifických cieľov
- b) popis jednotlivých špecifických cieľov je v štruktúre takto rozdelený:
 - obsah cieľa
 - opatrenia
 - úlohy
 - merateľné výstupy

6.1 Strategický cieľ č.1 – Základná infraštruktúra

Na dosiahnutie tohto strategického cieľa boli Obcou Havranec stanovené tieto špecifické ciele:

Špecifické ciele

1.1 Enviromentálna infraštruktúra

1.2 Dopravná infraštruktúra

1.3 Lokálna infraštruktúra

6.1.1 Popis cieľov

Špecifický cieľ č.1.1 – Enviromentálna infraštruktúra

Medzi veľkú prioritu obce patrí dobudovanie dažďovej kanalizácie ako prevenciu pred povodňami, ktoré spôsobujú obyvateľom obce škody na majetku, ako aj hrozí poškodenie existujúcej miestnej komunikácie obce.

- 1.1.1. **Opatrenie:** Dobudovanie dažďovej kanalizácie
- 1.1.1.1. **Úloha:** Dobudovanie dažďovej kanalizácie
- 1.1.2. **Opatrenie:** Vodovodná sieť
- 1.1.2.1. **Úloha:** Rekonštrukcia skupinových vodovodov
- 1.1.2.2. **Úloha:** Ochrana vodných zdrojov
- 1.1.3. **Opatrenie:** Odpadové hospodárstvo
- 1.1.3.1. **Úloha:** Likvidácia divokých skládok
- 1.1.3.2. **Úloha:** Zriadenie kompostoviska

Merateľné výstupy: dobudovanie dažďovej kanalizácie, vybudované kompostovisko a zrekonštruované skupinové vodovody.

Špecifický cieľ č.1.2–Dopravná infraštruktúra

V obci je potrebná rekonštrukcia a riešenie miestnych komunikácií. Chýbajúce chodníky pre peších je potrebné vybudovať v súčinnosti s celkovým riešením cestných komunikácií vrátane dažďovej kanalizácie. Potrebné je však riešiť cestnú premávku v obci a to vybudovaním komunikácie mimo nej.

- 1.2.1. **Opatrenie:** Výstavba a zlepšenie stavu miestnych komunikácií
- 1.2.1.1. **Úloha:** Výstavba obchvatovej komunikácie mimo obce
- 1.2.1.2. **Úloha:** Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 1.2.2. **Opatrenie:** Chodníky
- 1.2.2.1. **Úloha:** Výstavba miestnych chodníkov a dažďovej kanalizácie
- 1.2.2.2. **Úloha:** Rekonštrukcia turistických chodníkov

Merateľné výstupy: zrekonštruované cestné komunikácie, vybudovaná dažďová kanalizácia a chodníky

Špecifický cieľ č.1.3– Lokálna infraštruktúra

Miestny cintorín v správe obce je potrebné upraviť do vyhovujúceho stavu. Ďalšou dôležitou úlohou je vybudovanie multifunkčného ihriska, tak pre rozšírenie možností rozvoja pre súčasných obyvateľov, ako i pre podporu rozvoja cestovného ruchu v obci. Tiež je potrebné vybudovať Amfiteáter v obci. Problémové je aj osvetlenie, kde časť osvetlenia v obci chýba.

Druhé opatrenie je zamerané na podporu bytovej výstavby a to hlavne vybaveniu základnou infraštruktúrou (voda, plyn, elektrina, cesta).

- 1.3.1. **Opatrenie:** Výstavba a obnova miestnych objektov
- 1.3.1.1. **Úloha:** Výstavba multifunkčného ihriska
- 1.3.1.2. **Úloha:** Obnova historických a kultúrnych pamiatok
- 1.3.1.3. **Úloha:** Rekonštrukcia miestneho parku
- 1.3.1.4. **Úloha:** Výstavba obecného amfiteátra
- 1.3.1.5. **Úloha:** Modernizácia časti verejného osvetlenia
- 1.3.2. **Opatrenie:** Bytová výstavba

- 1.3.2.1. **Úloha:** Podpora výstavby nových rodinných domov vo vybraných

lokality (infraštruktúra)

- 1.3.2.2. **Úloha:** Vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom
- 1.3.3. **Opatrenie:** Budovanie a úprava miestnych sietí
- 1.3.3.1. **Úloha:** Rekonštrukcia miestneho rozhlasu
- 1.3.4. **Opatrenie:** Občianska infraštruktúra
- 1.3.4.1. **Úloha:** Výsadba zelene a úpravy ulíc
- 1.3.4.2. **Úloha:** Podpora organizovania vzdelávacích školení

Merateľné výstupy: postavené multifunkčné ihrisko, rozšírené a zrekonštruovaná časť osvetlenia, výstavba amfiteátra, obnovené pamiatky, revitalizované verejné priestranstvá, výsadba zelene a úprava ulíc.

6.2 Strategický cieľ č.2 – Cestovný ruch a podnikanie

Na dosiahnutie tohto strategického cieľa boli Obcou Havranec stanovené tieto špecifické ciele:

Špecifické ciele

2.1. Tvorba a zlepšenie podmienok cestovného ruchu

2.2. Rozvoj podnikania a spolupráce s podnikateľmi

6.2.1 Popis cieľov

Špecifický cieľ č.2.1–Tvorba a zlepšenie podmienok cestovného ruchu

Na dosiahnutie strategického cieľa č.2 bol stanovený špecifický cieľ „Tvorba a zlepšenie podmienok cestovného ruchu“. Na území obce je vhodný potenciál využitia služieb cestovného ruchu. Vzhľadom k blízkosti mesta Svidník má obec možnosť prilákať turistov, musí však pripraviť podmienky vyššieho štandardu ako v súčasnosti má.

2.1.1. **Opatrenie:** Podpora rozvoja služieb cestovného ruchu

2.1.2. **Opatrenie:** Tvorba ponuky služieb pre potreby cestovného ruchu

2.1.3. **Opatrenie:** Tvorba propagačných materiálov cestovného ruchu

Merateľné výstupy: nové služby a propagačné materiály cestovného ruchu

Špecifický cieľ č.2.2 – Rozvoj podnikania a spolupráca s podnikateľmi

V súvislosti s podporou cestovného ruchu je nevyhnutné podporovať podnikateľské aktivity. Aj keď v programe nie je podpora veľkopriemyselných aktivít, jedným z opatrení je pripraviť resp. organizovať akcie na získanie nových investorov aj s väzbou na cestovný ruch. V oblasti podnikania v obci je vhodné podporovať podnikateľské rozvojové komunity a združenia na zabezpečenie spolupráce podnikateľov a samosprávy pri definovaní spoločných cieľov.

- 2.1.1. **Opatrenie:** Organizovanie akcií pre komunikáciu s investormi
- 2.1.2. **Opatrenie:** Získanie nových investorov
- 2.1.3. **Opatrenie:** Tvorba ponuky voľných priestorov pre investičné akcie
- 2.1.4. **Opatrenie:** Organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií
- 2.1.5. **Opatrenie:** Budovanie zariadení pre cestovný ruch

Merateľné výstupy: zoznam voľných priestorov na podnikanie, stretnutia s investormi, uskutočnené spoločenské a kultúrne akcie.

7. Plán programu

Základom plánu programu obce je:

- finančný plán s jeho časovým rozlíšením (% plnením),
- ktorý súčasne určuje aj harmonogram vecného postupu (postup realizácie jednotlivých cieľov formou konkrétnych projektov).

Druhou podmienkou (podmieňuje aj prvú) je:

- organizácia a
- kvalitný manažment pre proces naplňovania programu.

7.1 Finančné zabezpečenie

Pre finančný plán je možno vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu vychádza z týchto očakávaných zdrojov:

a) Verejné financovanie

- obec získa zdroje z podielových daní
- obec získa zdroje z miestnych daní
- obec získa zdroje z priamych štátnych dotácií, na základe výziev jednotlivých inštitúcií centrálnej štátnej správy

b) Fondy EÚ

V programovom období 2021- 2027, bude možnosť sa zapájať do jednotlivých výziev podľa oprávnenosti obce a samotných potrieb obce. Podľa týchto Operačných a grantových programov.

1.) Programy cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti

- Výskum a vývoj (Val)
- Integrovaná infraštruktúra (II)
- Ľudské zdroje (LZ)
- Kvalita životného prostredia (KŽP)
- Integrovaný ROP (IROP)
- Efektívna verejná správa (EVS)
- Technická pomoc (TP)
- Rybné hospodárstvo
- Program rozvoja vidieka

2.) Programy cieľa Európska územná spolupráca

- Programy cezhraničnej spolupráce
- Programy nadnárodnej spolupráce
- Programy medzinárodnej spolupráce

Zdroje financovania pre nové programové obdobie:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR)
- Európsky sociálny fond (ESF)
- Kohézny fond (KF)
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a rybného hospodárstva (EPFaRV)
- Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH)

c) Ďalšie zdroje

vlastné zdroje:

predajom, nájmom, alebo vložením majetku do podnikania

externé zdroje:

zvýhodnené úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ďalšie grantové schémy EÚ a iných vyspelých krajín

súkromné zdroje:

fyzických a právnických podnikateľských subjektov alebo združení podnikateľov v spojení so združením obcí/mikroregiónu

Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude vykonaná postupne na základe verejného schválenia predloženej stratégie rozvoja obce.

Upresnenie finančného plánu bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu.

- Je potrebné zdôrazniť, že možná výška získanej podpory EÚ uvedená predtým je zo štrukturálnych fondov (2014 až 2020). Tá je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyššia, ale aj nižšia.
- Ďalším atribútom pre zvýšenie finančných prostriedkov je možnosť čerpania prostriedkov z Kohézneho fondu (pre problém ŽP).
- Za významnú oblasť na získanie finančnej pomoci je možno považovať aj fondy EÚ, ktoré sú mimo uvedeného rámca (štrukturálny, kohézny), ako aj štátne "granty" vyspelých krajín. Tieto možnosti sú podmienené princípom združovania a partnerstva na základe kvalitného riadenia a konkrétnych projektov.

7.2 Postup a plnenie realizácie

Prvá časť kapitoly obsahuje rámcový návrh ďalšieho postupu. Hlavné etapy a procesy sú špecifikované na základe spracovania tohto dokumentu. V druhej časti formou tabuľky je spracovaný odhadovaný časový harmonogram s % plnenia špecifických cieľov programu, ktoré súčasne vyjadruje aj % čerpania zdrojov, ktoré sú požadované na ich realizáciu.

7.2.1. Hlavné etapy programu

- E1** Schválenie stratégie rozvoja a jej programového dokumentu
- E2** Upresnenie programu (výber projektov, zodpovednosť, čas, financie)
- E3** Realizácia a monitoring programu

Etapa E1 (obsahuje procesy):

- schválenie stratégie programu rozvoja orgánmi obce
- podrobné prejednanie opatrení a úloh zástupcami obce
- upresnenie rozpočtu obce na príslušné obdobie vo vzťahu k programu
- zabezpečenie organizácie realizácie programu

Etapa E2

- špecifikácia pravidiel pre výber projektov
- získanie, spracovanie, výber, hodnotenie projektov
- upresnenie vecného, časového a finančného plánu
- dojednávanie partnerstva na realizáciu a financovanie programu
- upresnenie mier a ukazovateľov špecifických cieľov
- stanovenie pravidiel pre manažment a monitoring programu

Etapa E3

- sledovanie a kontrola realizácie projektov programu
- hodnotenie priebehu a výsledkov programu
- spracovanie správ k čerpaniu prostriedkov z fondov
- aktualizácia opatrení a úloh cieľov programu

Rámcový časový harmonogram je spracovaný v nasledujúcej tabuľke. Je to odhad vo forme % plnenia jednotlivých špecifických cieľov. Jednotlivé časové míľniky vyjadrujú súčasne aj % čerpania požadovaných zdrojov na realizáciu jednotlivých opatrení a úloh. Konkrétne čiastky budú určené až po spracovaní ekonomického rozboru na základe zoznamu navrhovaných projektov pre realizáciu jednotlivých opatrení a úloh v nasledujúcej etape programovacieho cyklu.

7.2.2 Časový rámec (harmonogram) realizácie programu.

Spracovaný ako odhad v % plnení jednotlivých špecifických cieľov na obdobie 5 rokov (2025-2030). Je závislý od spracovania a odsúhlasenia jednotlivých projektov, ich rozsahu realizácie a získania finančných zdrojov na zabezpečenie jednotlivých opatrení.

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Opatrenia	Termín
Základná infraštruktúra	Enviromentálna infraštruktúra	Kanalizácia s napojením na ČOV	priebežne
		Vodovodná sieť	priebežne
		Odpadové hospodárstvo	priebežne
	Dopravná infraštruktúra	Výstavba a zlepšenie obecných ciest	priebežne
		Chodníky	priebežne
	Lokálna infraštruktúra	Výstavba a obnova miestnych objektov	priebežne
		Revitalizácia verejných priestranstiev	priebežne
		Budovanie a úprava miestnych sietí	priebežne
Občianska infraštruktúra		priebežne	
Cestovný ruch a podnikanie	Tvorba a zlepšenie podmienok cestovného ruchu	Podpora rozvoja cestovného ruchu	priebežne
		Tvorba ponuky nových služieb	priebežne
		Tvorba propagačných materiálov	priebežne
	Rozvoj podnikania a spolupráca s podnikateľmi	Organizovanie akcií pre komunikáciu s investormi	priebežne
		Získavanie nových investorov	priebežne
		Tvorba ponuky priestorov pre IV	priebežne
		Organizovanie spol. a kult. Akcií	priebežne
		Budovanie zariadení pre cestovný ruch	priebežne

8. Organizácia a manažment

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dôležitý predovšetkým tým, že zahŕňa základné informácie k stratégii obce vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyššej programovacej úrovni, slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov, ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu záujmov partnerov na území obce.

Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Pri ich špecifikácii a výbere dochádza k združovaniu záujmov a prostriedkov. Účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EÚ a zo sveta. Vhodnými partnermi sú vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie. V rámci špecifických cieľov formulovaných v programe obce sa táto spolupráca priamo ponúka.

Z uvedeného vyplýva, že pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov. K tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činností ako aj sledovania, hodnotenia a aktualizácie programu.

8.1 Organizácia programu

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce a bude upresnená v ďalšom kroku programovacieho cyklu. Pre tento dokument programu je navrhovaný štandard stanovujúci princípy v tomto obsahu:

Zastupiteľstvo obce

Najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce

- prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu,
- ustanovuje riadiacu skupinu/osobu, ktorú poverí riadením procesu,
- schvaľuje návrhy a projekty rozvoja,
- dojednáva partnerské vzťahy,
- hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a
- zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Riadiaca skupina

Činnosti riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší orgán. (Riadením procesu napr. konkrétneho projektu však môže poveriť aj inú osobu alebo inštitúciu). Hlavné činnosti manažmentu programu sú:

- organizačné a technické zabezpečenie programu,
- kontrola (fyzická, ekonomická, kvalitatívna),
- monitoring a evidencia (pomocou ukazovateľov),
- hodnotenie (priebežné a záverečné) a
- spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Pracovná skupina

Zloženie pracovnej skupiny musí odrážať príslušný rozsah záujmov v území obce. V skupine by preto mali byť reprezentanti verejného a súkromného sektora, podnikatelia a pod., zástupcovia ako z obce, tak aj partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. Dôležití sú predovšetkým odborne zdatní a spoločensky uznávaní, so znalosťou situácie a pomerov v obci a jej programových zámerov. Súčasťou skupiny môže byť externý konzultant, ktorý je pomocníkom vo všetkých fázach programu. Hlavné činnosti tejto skupiny sú:

- vykonávať rozbor pre zabezpečenie programu,
- posudzovať projekty do programu,
- prejednávať vecnú problematiku s partnermi,
- spracovávať a preberať dokumentáciu projektov,
- riešiť operatívne problémy pri realizácii programu a
- spracovávať a predkladať návrhy pre aktualizáciu programu.

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá, pretože určuje výslednú legitimitu, vierohodnosť a záväznosť programu. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje dvoma spôsobmi:

- prostredníctvom svojich zástupcov v celom procese a
- účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov programu.

Konkrétna podoba účasti a formy prejednávania závisí od podmienok, ktoré si obec vytvorí napr. pre tlač, rozhlas, internet, verejné prejednávanie a pod. Informovanosť a publicita je jednou z podmienok úspešnosti realizácie cieľov programu obce.

8.2 Manažment programu

Organizačné zásady a pravidlá riadenia budú stanovené v etape E1. Tieto zásady musia byť stanovené tak, aby zabezpečovali celý proces plnenia programu. Obsahujú pravidlá pre procesy, ktoré sa vzájomne prekrývajú. Sú to hlavne tieto všeobecné činnosti:

- získavanie, sledovanie, hodnotenie a spracovanie informácií,
- prejednávanie nadväznosti postupu realizácie projektov a
- vytváranie technických a organizačných podmienok pre realizáciu projektov.

Je zrejmé, že pre špecifické riešené problémy a projekty je potrebné, aby pracovná skupina spracovala aj špecifické pravidlá v súlade so stanovenými zásadami. Pritom je potrebné rešpektovať aj väzby na okolie napr.:

- stavebný dozor, životné prostredie, hygiena, veterinárna starostlivosť, ochrana prírody a krajiny, finančné úrady, okresné, mestské a krajské úrady a pod.

Pre manažment v rámci organizačných zásad musia byť vymedzené základné činnosti jednotlivých úrovní, zodpovednosť, spôsob a forma predkladania správ, časové charakteristiky (napr. frekvencia pravidelného hodnotenia a schvaľovania zastupiteľstvom obce, predkladania správ pracovnými skupinami a pod.)

Vlastný rámec manažmentu programu je vymedzený troma hlavnými procesmi, ktorými sú: kontrola, monitoring a hodnotenie.

Kontrola

Štandardne má byť vykonávaná: fyzická, ekonomická a kvalitatívna kontrola na mieste. Vo fáze schvaľovania je potrebné kontrolovať výsledky posúdenia prijateľnosti projektu, prípravu zmlúv, kontrolu v priebehu, ukončenia etapy alebo realizácie, pred platbami a pod.

Kontrola má byť vykonávaná aj u dodávateľa materiálu a služieb. Z kontroly je potrebné spracovať správy, ktoré sú podkladom pre platby (fondy EÚ, banky). Obsahom je, či realizácia rešpektuje stanovené parametre projektu, finančné prostriedky a či bol dosiahnutý cieľ programu.

Monitoring

Znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitoring je potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Výsledky je potrebné tiež spracovať, pretože sú súčasťou správ pre vyššie úrovne programov (regionálny monitorovací výbor) a administratívu fondov.

Hodnotenie

Je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Záver

Predložený dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na základe zadania zastupiteľstvom obce Havranec. Po jeho odsúhlasení sa stane záväzným programom rozvoja. Jeho ďalšou fázou je vytvorenie organizácie a manažmentu pre postupné zabezpečenie cieľov a ich opatrení na základe prípravy kvalitných projektov, získaných finančných zdrojov na ich realizáciu a spolupráce s partnermi programu.

Schválený PHSR obce Havranec je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môžu sa niektoré aktivity a opatrenia rušiť. Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít.

Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy.

PHSR obce Havranec bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve v časti analytickej a v časti strategickej 17.04.2025, uznesením č. 02/2025 s uvedením do zápisnice z rokovania obecného zastupiteľstva .